Резюме на
Плана за възстановяване и устойчивост на Република България

(проект м. април 2021 г.)

Настоящото резюме е подготвено от екипа на НСОРБ, на база на проекта на Плана за възстановяване и устойчивост на Република България, публикуван на 16-ти април 2021 година на https://www.nextgeneration.bg/#modal-one

Основната цел на Плана е да способства икономическото и социално възстановяване от кризата, породена от COVID-19 пандемията.

Количествените цели:

- Кумулативен растеж на БВП за периода 2021-2025 г. – 21.7%;
- БВП на глава от населението в СПС за 2025 г. – 62% от средния за ЕС;
- Коефициент на безработица през 2025 г. – 3.5%;
- Дял на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия през 2024 г.– 24% ;
- Кумулативно намаление на енергийната интензивност на икономиката за периода 2021-2024 г. – 10%;
- Кумулативно намаление на въглеродната интензивност на икономиката за периода 2021-2024 г. – 10%;
- Високоскоростна цифрова свързаност през 2025 г. –достъп на 100% от домакинствата;
- Дял от населението с поне основни умения в областта на цифровите технологии през 2025 г. – 50%;

- Внедряване на цифрови технологии в предприятията (DESI) през 2025 г. – 35%

Структура на Плана:

Планът включва 49 инвестиции и 36 реформи, структурирани в четири стълба:

1.Иновативна България: цели повишаване на конкурентоспособността на икономиката и трансформирането ѝ в икономика, базирана на знанието и интелигентния растеж- **26% от бюджета на Плана;**

2.Зелена България: фокус върху устойчивото управление на природните ресурси, позволяващо задоволяване на текущите нужди на икономиката и обществото, при запазване на екологичната устойчивост, така че тези потребности да могат да продължат да бъдат удовлетворявани и в дългосрочен план- **35.6% от бюджета на Плана;**

3.Свързана България: акцентира върху осигуряването на предпоставки за повишаването на конкурентоспособността и устойчивото развитие на районите на страната, каквито са подобряването на транспортната и цифрова свързаност, както и насърчаването на местното развитие, въз основа на специфичния местен потенциал- **21.9% от бюджета на Плана;**

4.Справедлива България: специален фокус върху групите и лицата в неравностойно положение за постигане на по-включващ и по-устойчив растеж и споделен просперитет за всички, както и с акцент върху изграждането на ефективни и отговорни публични институции, чувствителни към нуждите на бизнеса и потребностите на гражданите- **16.5% от бюджета на Плана.**

Описание на 4-те стълба:

Стълб 1.Иновативна България:

1. Образование и умения:

Бюджет от 1 596.5 млн. лв., изцяло за сметка на Механизма за възстановяване и устойчивост.

Планирани реформи и/или инвестиции за:

- Комплексна образователна реформа в предучилищното, училищното образование и ученето през целия живот;
- Реформа във висшето образование;
- Създаване на национална STEM среда за умения на утрешния ден;
- Модернизиране на образователните институции за по-привлекателна и качествена среда за учене и иновации;
- Обучения за цифрови умения и изграждане на национална онлайн платформа за обучение на възрастни;
- Изграждане на центрове за личностно развитие на ученици и младежи в подкрепа на устойчивото възстановяване на общините.

Инвестиции:

- **Инвестиция 1: Създаване на национална STEM среда за умения на утрешния ден:** обновяване, модернизиране и създаване на ново пространство, което позволява качествено образование – лабораторен комплекс и среда за проектна компетентност и работа в екип извън класическата система на класната стая. Общият планиран ресурс е 552.4 млн. лв., с период на изпълнение 2021-2025 г.;

- **Инвестиция 2: Модернизиране на образователните институции за по-привлекателна и качествена среда за учене и иновации:** ремонт,

реконструкция, обновяване, изграждане на инсталации за използване на алтернативни източници на енергия, отопление, вентилация и охлаждане на сградния фонд, озеленяване и други. Приоритетно ще бъде финансирано и извършването на цялостни ремонти и изграждане на детски градини, училища и общежития и кампуси за осигуряване на благоприятни условия за живеене, за обучение, възпитание, социализация и развитие на учащите. Общият планиран ресурс е 604.6 млн. лв., с период на изпълнение 2021-2026 г.;

- **Инвестиция 3: Обучения за цифрови умения и изграждане на национална онлайн платформа за обучение на възрастни:** два компонента.
  - Първи компонент за предоставяне на обучения за придобиване и валидиране на базови цифрови умения и компетенции от работната сила. Общият планиран ресурс за компонента е 292 млн. лв, с период на изпълнение 2021-2026 г.;
  - Втори компонент за изграждане на виртуална платформа за онлайн обучение, с планиран бюджет от 87.5 млн. лв. с период на изпълнение 2021-2026 г.

Общият планиран ресурс за инвестицията е 379.5 млн. лв., с период на изпълнение 2021-2026 г.;

- **Инвестиция 4: Изграждане на центрове за личностно развитие на ученици и младежи в подкрепа на устойчивото възстановяване на общините:** изграждане на мултифункционални центрове, които осигуряват както съвременна материалната база, така и прилагането на иновативни подходи. Включване на поне 15 000 ученици и младежи в дейностите на центровете, както и поне 5 000 млади хора, преминали през специализирани обучения за повишаване на професионалната им компетентност, включително дигитална, финансова, за предприемачество. Създадени нови работни места в общините- поне 170 на брой. Общият планиран ресурс е 60 млн. лв., с период на изпълнение 2021-2026 г.

2.Научни изследвания и иновации:

Бюджет от 363.2 млн. лв., изцяло за сметка на Механизма за възстановяване и устойчивост.

Планирани реформи и/или инвестиции за:

- Изпълнение на обща политика за развитие на научните изследвания, иновациите и технологиите в полза на по-доброто икономическо и обществено развитие на страната;
- Програма за ускоряване на икономическото възстановяване и трансформация чрез наука и иновации;
- Повишаване на иновационния капацитет на Българската академия на науките в сферата на зелените и цифровите технологии.

Инвестиции:

- **Инвестиция 1: Програма за ускоряване на икономическото възстановяване и трансформация чрез наука и иновации:** инвестиции в два основни стълба:
  - Първи стълб: ускоряване на интернационализацията на българската научноизследователска и иновационна система. Две операции за финансиране на: (i) проектни предложения на иновативни МСП, получили знака за качество „Печат за върхови постижения“ в конкурсите на Европейския съвет по иновациите и (ii) проектни предложения в направление „Разширяване на участието“ на РП „Хоризонт Европа“;
  - Втори стълб: създаване и развитие на модел на мрежа от изследователски висши училища в подкрепа на индустрията и обществото: национален модел за развитие на изследователските университети, който позволява на висшите училища да преминат на един следващ етап от своето развитие и да се превърнат в пълноценни участници в научноизследователската и иновационната екосистема.

Общият планиран ресурс за програмата в двата ѝ компонента е 315.8 млн. лв., с период на изпълнение 2021-2026 г.

- **Инвестиция 2: Повишаване на иновационния капацитет на Българската академия на науките в сферата на зелените и цифровите технологии:** създаване на инструменти за ефективна връзка между БАН и бизнеса за ускорено прилагане на иновации в икономиката и трансформацията ѝ в икономика на знанието; разгръщане на изследователския потенциал на БАН и утвърждаване на интердисциплинарен, междусекторен и интернационален подход; модернизиране на инфраструктурата, свързана с трансфер на зелени и цифрови технологии; създаване на иновационни продукти и решения от научни колективи на БАН в отговор на конкретни заявки от страна на бизнеса, свързани със зеления преход; създаване на устойчиви дългосрочни връзки с бизнеса в областта на зелените и цифрови технологии; засилване на участието на страната в конкурси, свързани с НИРД; защита на интелектуалната собственост на БАН в областта на зелените и цифровите технологии. Общият планиран ресурс е 47.4 млн. лв., с период на изпълнение 2021-2026 г.

3.Интелигентна индустрия:

Бюджет от 2 546.8 млн. лв., от които 1 316.5 млн. лв. за сметка на Механизма за възстановяване и устойчивост и 1 248.5 млн. лв. – национално (частно) съфинансиране.

Планирани реформи и/или инвестиции за:

- Изграждане на механизъм за привличане на индустриални инвестиции и развитие на индустриални екосистеми;
- Програма за публична подкрепа за развитие на индустриални паркове и подобряване на инфраструктурната им свързаност;
- Програма за икономическа трансформация.

Инвестиции:

- **Инвестиция 1: Програма за публична подкрепа за развитие на индустриални паркове и подобряване на инфраструктурната им свързаност:** два компонента, както следва:
  - Първи компонент „Изграждане на инфраструктура“: изграждане на довеждаща, специализирана и социална инфраструктура в индустриални паркове със стратегическо значение;
  - Втори компонент „Скъсяване на веригите за доставка и реиндустриализация“: финансиране на дейности по привличане и задържане в индустриалните паркове на стратегически инвеститори.

Общият планиран ресурс е 836.5 млн. лв. (416.5 млн. лв. за сметка на Инструмента за възстановяване и устойчивост и 420 млн. лв. частно съфинансиране), с период на изпълнение 2021-2023 г.

- **Инвестиция 2: Програма за икономическа трансформация:** целева подкрепа на българските малки и средни предприятия в основните проблемни области, които забавят трансформацията към цифрова, нисковъглеродна и ресурсно ефективна икономика. Програмата се състои от три фонда: Фонд 1 – „Технологична модернизация“, Фонд 2 – „Зелен преход“и Фонд 3 – „Подкрепа за дигитализация в предприятията“. В рамките на Фонд 1 ще бъдат обявени 2 допълващи се процедури, ориентирани съответно към: (i) предоставяне на подкрепа на високотехнологичните компании от национално определените приоритетни сектори от Националната стратегия за насърчаване на малките и средни предприятия 2021-2027 г. за въвеждане на нови технологии и технологично обновление на производственият процес с know-how, софтуер и машини от следващо поколение; (ii) въвеждане на нова технология/know how и/или иновация и закупуване на ново технологично оборудване за тази цел за ниско и средно технологични компании (приоритетни сектори на регионално ниво от Националната стратегия за насърчаване на малките и средни предприятия 2021-2027 г.). За целите на оперирането на Фонд 1 са планирани 400 млн. лв. от Инструмента за възстановяване и устойчивост, които се очаква да катализират и 570 млн. лв. частни инвестиции. Фонд 2 е структуриран в две направления, предвиждащи, реализация на пилотна схема, подпомагаща малките и средни предприятия за едновременно изграждане на нови ВЕИ за собствени нужди и локални съоръжения за съхранение на електрическа енергия. Второто направление в рамките на този фонд предвижда предоставяне на подкрепа за оптимизация и внедряване на екологични решения и технологии на МСП от въглеродоинтензивните сектори на българската икономика. За целите на оперирането на Фонд 2 са планирани 250 млн. лв. от Инструмента за възстановяване и устойчивост, които се очаква да катализират и 237.5 млн. лв. частни инвестиции. Третият фонд ще предоставя подкрепа за въвеждане на решения от началните два етапа на дигитализация (първо ниво „Компютъризация“ и второ ниво „Свързаност“), както и подкрепа за въвеждане на мерки за осигуряване на киберсигурност на предприятията. Обект на подпомагане ще бъдат МСП от всички сектори на икономиката, а подкрепата ще

се реализира чрез ваучери. Фонд 3 ще подпомага и създаването на дигитални иновационни хъбове, като допълва изграждането на Европейската мрежа от иновационни хъбове чрез изграждане на местна регионална мрежа. За целите на оперирането на Фонд 3 са планирани 250 млн. лв. от Инструмента за възстановяване и устойчивост, които се очаква да катализират и 2.8 млн. лв. частни инвестиции. Общият планиран ресурс по Програмата е 1 710.3 млн. лв. (900 млн. лв. за сметка на Инструмента за възстановяване и устойчивост) с период на изпълнение 2021-2026 г.

<u>Стълб 2.Зелена България</u>:

<u>1. Нисковъглеродна икономика:</u>

Бюджет от 3 700.8 млн. лв., от които 3 586.5 млн. лв. за сметка на Механизма за възстановяване и устойчивост и 216.3 млн. лв. национално съфинансиране.

Планирани реформи и/или инвестиции за:

- Създаване на Национален фонд за декарбонизация;
- Разработване на дефиниция на „енергийна бедност“ за домакинствата в Закона за енергийна ефективност за целите на финансирането на проекти за енергийна ефективност;
- Енергийна ефективност в сграден фонд;
- Програма за финансиране на единични мерки за енергийна ефективност в еднофамилни сгради и многофамилни сгради, които не са свързани към топлопреносни и газопреносни мрежи;
- Енергийно ефективни общински системи за външно изкуствено осветление;
- Механизъм за финансиране на проекти за енергийна ефективност и възобновяеми източници заедно със сметките за енергия;
- Обслужване на едно гише;

- Подпомагане на производителите на енергия от възобновяеми източници. Развитие, улесняване и ускоряване на международната търговия с гаранции за произход;
- Дигитална трансформация и развитие на информационните системи и системите реално време на Електроенергийния системен оператор в условията на нисковъглеродна икономика;
- Изготвяне и приемане на Национална пътна карта за подобряване на условията за разгръщане на потенциала за развитие на водородните технологии и механизмите за производство и доставка на водород;
- Проектиране, изграждане и въвеждане в експлоатация на инфраструктура за пренос на водород и нисковъглеродни газообразни горива за захранване на електроцентрали и други потребители във въглищни региони в Р България;
- Схема за подпомагане на пилотни проекти за производство на зелен водород и биогаз;
- Либерализация на пазара на електрическа енергия.

Инвестиции:

- **Инвестиция 1: Енергийна ефективност в сграден фонд:** три компонента за повишаване на енергийната ефективност:
    - Първи компонент: финансиране на мерки за повишаване на енергийната ефективност в многофамилни жилищни сгради с клас на енергопотребление E, F и G, целящи постигане на минимум клас B на енергопотребление. В обхвата на компонента са включени и еднофамилните жилищни сгради с клас на енергопотребление E, F и G, като отново се цели постигане на минимум клас B на енергопотребление. В рамките на компонента е предвидено изграждането на нарочна информационна система, която да осигури възможност за изграждане и поддържане на база данни за наблюдение и отчитане изпълнението на процеса на обновяване на жилищните сгради. Индикативен ресурс: 1 427 млн. лв;
    - Втори компонент: финансиране на мерки за енергийно обновяване на държавни и общински сгради, в т.ч. сгради за административно обслужване, сгради за обществен обслужване в областта на културата и изкуството и сгради за спорт, както и сгради, собственост на Българска академия на науките. Индикативен ресурс за Компонент 2: 384.4 млн. лв;
    - Трети компонент: финансиране на мерки за енергийно обновяване на сгради в сферата на производството, търговията и услугите с индикативен ресурс от 282.2 млн. лв.

Задължително изискване е след изпълнение на мерките по втори и трети компонент е да се постигне 30% спестяване на първична енергия за всеки обект, като постигнатите енергийни параметри се оценяват на база изготвен доклад от обследване за енергийна ефективност. В рамките на мярката ще бъдат допустими разходи за организация, управление, оценка, контрол и мониторинг на програмата и проектите.

Общият планиран ресурс е 2 093.6 млн. лв., с период на изпълнение 2021-2026 г.

- **Инвестиция 2: Програма за финансиране на единични мерки за енергийна ефективност в еднофамилни сгради и многофамилни сгради, които не са свързани към топлопреносни и газопреносни мрежи:** финансиране на два вида мерки за енергийна ефективност за домакинствата:
    - Изграждане на слънчеви системи за битово горещо водоснабдяване. Максималният размер на безвъзмездното финансиране на отделно домакинство се предвижда да е 50% от стойността на системата, но не повече от 1 265.50 лв., а за домакинство, което получава енергийни помощи – 100% от стойността на системата, но не повече от 2 531 лв.;
    - Изграждане на фотоволтаични системи до 3 kW. Максималният размер на безвъзмездното финансиране на отделно домакинство се предвижда да е 50% от стойността на системата, но не повече от 3 955.50 лв., а за домакинство, което получава енергийни помощи – 100% от стойността на системата, но не повече от 7 911 лв.

Общият планиран ресурс е 32 млн. лв. (20 млн. лв. за сметка на Инструмента за възстановяване и устойчивост и 12 млн. лв. собствено финансиране от крайните ползватели на помощта), с период на изпълнение 2021-2024 г.

- **Инвестиция 3: Енергийно ефективни общински системи за външно изкуствено осветление:** повишаване на енергийната ефективност, намаляване на разходите на енергия за външно изкуствено осветление и подобряване условията на живот на населението в страната чрез технологично обновление и модернизиране на системите за външно изкуствено осветление. Проектът, с крайни получатели на помощта общините. Предвидените дейности включват: демонтаж на съществуващи осветители, проводници и кабели; доставка и монтаж на нови осветители, проводници и кабели; доставка и монтаж на съоръжение/я за производство и съхранение на електрическа енергия от възобновяеми източници за собствено потребление в системата за външно изкуствено осветление; извършване на строително монтажни работи, пряко свързани с реконструкцията на системата/ите за външно изкуствено осветление; демонтаж на съществуващи средства за управление, доставка и монтаж на нови средства за управление, измерване и контрол, с възможност за надграждане и разширение, в т.ч. въвеждане или свързване към съществуваща система за автоматизация и управление на системата за външно изкуствено осветление; изготвяне на технически/работен проект; строителен надзор; авторски надзор; управление на проекта и публичност. Предвидено е общият размер на помощта, предоставяна на крайните получатели, да възлиза на 50% от стойността на проекта, като останалите 50% ще бъдат предоставяни по проекта под формата на безлихвен заем, който трябва да бъде погасен в 5-годишен период на вноски в Националния фонд за декарбонизация, след неговото институционализиране. Общият планиран ресурс е 352.3 млн. лв. с период на изпълнение 2021-2024 г.;

- **Инвестиция 4: Дигитална трансформация и развитие на информационните системи и системите реално време на ЕСО в условията на нисковъглеродна икономика:** широкообхватна програма за цялостна дигитална трансформация на

системите и процесите в Електроенергийния системен оператор и включва следните подпроекти: система за автоматизирано управление на подстанции, модернизация на SCADA в опорен пункт с въвеждане на възможност за далечно резервиране, разширение и модернизация на телекомуникационната мрежа с нови устройства за дистанционното управление на подстанции, цялостна система за киберсигурност, допълване на функционалности в резервен център за управление на електроенергийната система, дисплейни стени, изграждане на виртуална работна среда, модернизация на системата за администриране на пазара на електрическа енергия и балансиращия пазар, система за динамично наблюдение на преносните възможности. Общият планиран ресурс е 511 млн. лв. (467 млн. лв. за сметка на Инструмента за възстановяване и устойчивост и 44 млн. лв. собствено съфинансиране), с период на изпълнение 2021-2026 г.;

- **Инвестиция 5: Проектиране, изграждане и въвеждане в експлоатация на инфраструктура за пренос на водород и нисковъглеродни газообразни горива за захранване на електроцентрали и други потребители във въглищни региони в Р България:** комплекс от дейности за осигуряване на нова довеждаща газопроводна инфраструктура, подходяща за пренос на водород и нисковъглеродни газообразни горива, за захранване, на „ТЕЦ Марица Изток – 2“, „Контур Глобал Марица Изток 3“, „Ей и Ес - 3С Марица Изток 1“ и други потребители в източномаришкия въглищен басейн (газопроводи с обща дължина около 125 км), както и на „ТЕЦ Бобов дол“ и други потребители в региона (газопроводи с обща дължина около 50 км). Общият планиран ресурс е 477.2 млн. лв. (434.3 млн. лв. за сметка на Инструмента за възстановяване и устойчивост и 42.9 млн. лв. собствено съфинансиране) с период на изпълнение 2021-2025 г.;

- **Инвестиция 6: Схема за подпомагане на пилотни проекти за производство на зелен водород и биогаз:** предоставяне на подкрепа за разработване на пилотни проекти, позволяващи въвеждането на зелен водород и биогаз с приложение в индустриални производства, както и с цел бъдещото им използване в транспорта и за производство на електрическа и топлинна енергия. Общият планиран ресурс е 234.7 млн. лв. (117.4 млн. лв. за сметка на Инструмента за възстановяване и устойчивост) с период на изпълнение 2021-2026 г.

2.Биоразнообразие:

Бюджет от 32.3 млн. лв., изцяло за сметка на Механизма за възстановяване и устойчивост.

Планирани реформи и/или инвестиции за:

- Изграждане на структура за управление на Националната екологична мрежа;
- Интегриране на екосистемния подход и прилагане на решения, базирани на природата в опазването на защитените зони от мрежата „Натура 2000“.

Инвестиции:

- **Инвестиция 1: Интегриране на екосистемния подход и прилагане на решения базирани на природата в опазването на защитените зони от мрежата Натура 2000:** Проектът предвижда разработване на специфични цели и мерки за 255 защитени зони, както и мерки за опазване за 86 защитени зони. Общият планиран ресурс е 32.3 млн. лв., с период на изпълнение 2021-2025 г.

3.Устойчиво селско стопанство:

Бюджет от 871.8 млн. лв., изцяло за сметка на Механизма за възстановяване и устойчивост.

Планирани реформи и/или инвестиции за:

- Актуализиране на стратегическата рамка на аграрния сектор;
- Реконструкция, възстановяване и модернизация на държавния хидромелиоративен фонд в Република България за устойчиво управление на водите и адаптиране към климатичните промени;
- Дигитализация на процесите от фермата до трапезата.

Инвестиции:

- **Инвестиция 1: Реконструкция, възстановяване и модернизация на държавния хидромелиоративен фонд в Република България за устойчиво управление на водите и адаптиране към климатичните промени:** реконструкция, възстановяване и модернизация на хидромелиоративната инфраструктура (напоителни канали, напоителни полета, помпени станции, тръбопроводи и изравнители, водохващания и язовири, съоръжения за отводняване) в страната, без изграждане на нова такава. Общият планиран ресурс е 847.9 млн. лв., с период на изпълнение 2021-2025 г.;

- **Инвестиция 2: Дигитализация на процесите от фермата до трапезата:** електронна информационна система в земеделието, чрез която да се постигне: електронизиране на информационните потоци от и за осъществяване на административната дейност; електронизиране на услугите, предоставяни на земеделските стопани, тяхното централизиране и ползването им от бизнеса в хода на изпълнение на задълженията и изискванията в зависимост от вида селскостопанска дейност; интегриране на информационните системи на администрацията и софтуерите за управление на земеделските стопанства в Единна платформа, за автоматизиран обмен на данни между администрацията и земеделските стопани. Общият планиран ресурс е 23.9 млн. лв. с период на изпълнение 2021-2025 г.

Стълб 3.Свързана България:

1. Цифрова свързаност:

Бюджет от 1 005.1 млн. лв., от които 685.1 млн. лв. за сметка на Механизма за възстановяване и устойчивост и 320 млн. лв. инвестиции от частните оператори.

Планирани реформи и/или инвестиции за:

- Разработване и прилагане на ефективна политическа и регулаторна рамка;
- Ефективно използване на радиочестотния спектър;
- Създаване на благоприятна инвестиционна среда;
- Широкомащабно разгръщане на цифрова инфраструктура.

Инвестиции:

- **Инвестиция 1: Широкомащабно разгръщане на цифрова инфраструктура:** изграждане на симетрични гигабитови мрежи за достъп в цялата страна. Основната пътна мрежа ще бъде обхваната от сигурна широколентова мобилна свързаност, която да гарантира високоскоростно покритие за основните пътища, включени в мрежата TEN-T – магистрали Тракия, Хемус, Струма, както и връзката с Румъния и Турция. Предвидените дейности включват осигуряване на високоскоростна мобилна свързаност по ключови транспортни коридори; подобряване на покритието в населените места с фокус към периферни, слабо населени и селски райони; развитие на държавната опорна мрежа чрез увеличаване на преносния ѝ капацитет; „зелена“ свързаност и стимулиране на потреблението. Общият планиран ресурс е 1 005.1 млн. лв. (685.1 млн. лв. за сметка на Инструмента за възстановяване и устойчивост) с период на изпълнение 2021-2025 г.

2.Транспортна свързаност:

Бюджет от 1 805.3 млн.лв., от които 1 307.8 млн. лв. за сметка на Механизма за възстановяване и устойчивост и 500 млн. лв. национално съфинансиране.

Планирани реформи и/или инвестиции за:

- Актуализиране на стратегическата рамка на транспортния сектор;
- Цифровизация в железопътния транспорт чрез модернизация на системите за безопасност и енергийната ефективност по ж.п. направления от основната и широкообхватната TEN-T мрежа;
- Преустройство и рехабилитация на ключови гарови комплекси и изграждане на интермодален терминал – Горна Оряховица;
- Модернизация на тягови подстанции и секционни постове по протежение на основната и широкообхватната TEN-T мрежа с изграждане на система за телеуправление и телесигнализация SCADA;
- Осигуряване на устойчива и транспортна свързаност и услуга по електрифицирани и рехабилитирани ж.п. участъци за 160км/ч, чрез закупуване на енергийно-ефективен и комфортен подвижен ж.п. състав;
- Концептуално ново управление на безопасността на движението по пътищата в единна интегрирана стратегическа рамка за периода 2021-2030 г.;
- Подобряване на безопасността на движение по пътищата в Република България чрез създаване на условия за устойчиво управление на пътната безопасност;
- Интегриране на устойчивата градска мобилност в стратегическото планиране на регионалното и пространственото развитие;
- Осигуряване на устойчива транспортна свързаност чрез изграждане на участъци от Линия 3 на метрото в гр. София;
- Подкрепа за устойчива градска мобилност чрез мерки за развитие на екологични, безопасни, функционални и енергийно ефективни транспортни системи.

Инвестиции:

- **Инвестиция 1: Цифровизация в железопътния транспорт чрез модернизация на системите за безопасност и енергийната ефективност по жп направления от основната и широко обхватната TEN-T мрежа:** Ще бъде внедрена Система за мониторинг и контрол на параметри на подвижния железопътен състав в движение, ще се изградят соларни/фотоволтаични централи за добив на електроенергия в района на железопътните гари за нуждите на Национална компания Железопътна инфраструктура, ще се инсталира енергоспестяващо LED осветление в района на 120 броя жп гари и спирки, ще се изгради оптична кабелна мрежа и цифрова телекомуникационна апаратура в участъка София – Карлово – Филипово. Общият планиран ресурс е 266.4 млн. лв., с период на изпълнение 2021-2026 г.;

- **Инвестиция 2: Преустройство и рехабилитация на ключови гарови комплекси и изграждане на интермодален терминал – Горна Оряховица:** изграждане,

преустройство и рехабилитация на ключови гарови комплекси (Мездра и Червен Бряг), разположени по основната TEN-T мрежа, както и изграждане на модерен интермодален железопътен терминал в най-големия железопътен възел в Северна България – Горна Оряховица. Общият планиран ресурс е 78.7 млн. лв. с период на изпълнение 2021-2025 г. ;

- **Инвестиция 3: Модернизация на тягови подстанции и секционни постове по протежение на основната и широко обхватната TEN-T мрежа, с изграждане на система за телеуправление и телесигнализация SCADA:** пълна модернизация на 20 броя тягови подстанции, модернизация на 21 броя секционни постове, както и изграждане на система, обединяваща системите за телеуправление и телесигнализация SCADA. Общият планиран ресурс е 273.2 млн. лв. с период на изпълнение 2021-2026 г.;

- **Инвестиция 4: Осигуряване на устойчива транспортна свързаност и услуга чрез закупуване на енергийно ефективен и комфортен подвижен ж.п. състав:** закупуване на 20 електромотрисни влака за средни и дълги разстояния за подобряване на конкурентоспособността на железопътния транспорт. Предвидено е 30% национално съфинансиране, което ще бъде осигурено със заемни средства. Общият планиран ресурс е 312.1 млн. лв. (217.6 млн. лв. за сметка на Инструмента за възстановяване и устойчивост) с период на изпълнение 2021-2024 г.;

- **Инвестиция 5: Подобряване на безопасността на движение по пътищата в Република България чрез създаване на условия за устойчиво управление на пътната безопасност:** мерки за оптимизиране на дейностите по управление на безопасността на републиканските и общинските пътища, в т.ч. разработване и интегриране на софтуерни приложения за управление и приоритизация на дейностите по пътищата за осигуряване на пътната безопасност, както и за изграждане на национална електронна система за подаване и обработване сигнали, свързани с безопасността на пътната инфраструктура, а също и за набавяне на оборудване, обезпечаващо нуждите по текущ ремонт и поддържане на републиканските пътища. Ще бъде осигурено специализирано оборудване за оценка на състоянието на пътната безопасност при обследване на пътища, включително близки до пътя обекти с оглед установяване на конкретни проектни характеристики, експлоатационни показатели на пътната повърхност и тяхното функционално състояние. Предвидено е и подобряване на условията на движение в районите на ГКПП посредством въвеждане на система за управление на преминаването на трансграничния тежкотоварен трафик чрез специализирано мобилно приложение, предназначено за ползвателите на пътя. Общият планиран ресурс е 12 млн. лв. с период на изпълнение 2021-2024 г.;

- **Инвестиция 6: Осигуряване на устойчива транспортна свързаност чрез изграждане на участъци от Линия 3 на метрото в гр. София:** изграждане на последните два участъка от Линия 3 на метрото в гр. София: участък „МС „Хаджи Димитър” - ж.к. „Левски”“ (дължина 3 км. и предвидени 3 метростанции) и участък „ул. „Шипка“ - кв. „Гео Милев“ - ж.к. „Слатина“ - Зала „Арена Армеец“/Тех

парк София - бул. „Цариградско шосе““. Общият планиран ресурс е 762.9 млн. лв. (360 млн. лв. за сметка на Инструмента за възстановяване и устойчивост) с период на изпълнение 2021-2025 г.

- **Инвестиция 7: Подкрепа за устойчива градска мобилност чрез мерки за развитие на екологични, безопасни, функционални и енергийно ефективни транспортни системи:** Допустимите дейности включват интегриране на нискоемисионни или нулевоемисионни превозни средства на градския транспорт в транспортната система на градовете, изграждане на електрически зарядни станции за превозни средства на градския транспорт, изпълнение на инфраструктурни мерки за безопасна градска мобилност, насочени към уязвимите участници в движението – пешеходци и велосипедисти, както и разработване/актуализиране на генерални планове за организация на движението. Общият планиран ресурс е 100 млн. лв. с период на изпълнение 2021-2023 г.

3. Местно развитие:

Бюджет от 891.2 млн. лв., от които 770.4 млн. лв. за сметка на Механизма за възстановяване и устойчивост и 120.8 млн. лв. национално съфинансиране.

Планирани реформи и/или инвестиции за:

- Нов регионален подход с пряко въвличане на местните общности в управлението на средствата от европейските фондове и инструменти;
- Продължаване на реформата във водния сектор;
- Програма за изграждане/доизграждане/реконструкция на водоснабдителни и канализационни системи, вкл. и пречиствателни станции за отпадъчни води за агломерациите между 2 000 и 10 000 е.ж.;
- Цифровизация за комплексно управление, контрол и ефективно използване на водите;
- Изграждане, развитие и оптимизация на цифровата TETPA система и радиорелейна мрежа.

Инвестиции:

- **Инвестиция 1: Програма за изграждане/доизграждане/ реконструкция на водоснабдителни и канализационни системи, вкл. и пречиствателни станции за отпадъчни води за агломерациите между 2 000 и 10 000 е.ж.:** дейности за изграждане, реконструкция и модернизация на канализационни и водоснабдителни системи, пречиствателни станции за питейни и отпадъчни води в 17 агломерации и включените в тях населени места, с големина между 5 000 и 10 000 е.ж. В съответствие с реформата във ВиК сектора, в обхвата на проекта са включени само агломерации, които са на територията на консолидиран ВиК оператор и за които има вече изготвени регионални прединвестиционни проучвания. Допълнителни критерии при селекцията на

агломерациите са: нужда от изграждане на селищна ПСОВ, състояние на водното тяло и евентуална пряка връзка на водоприемника с водоизточник, който се предвижда да бъде използван като питеен водоизточник. На базата на тези критерии в обхвата на проекта попадат следните агломерации на територията на области Бургас, Варна, Добрич, Кърджали, Пловдив, Силистра, Сливен, Стара Загора, Ямбол, Смолян и Столична община: Девня, Генерал Тошево, Павел баня, Дулово, Ахтопол, Крумовград, Девин, Гълъбово, Стралджа, Долни чифлик, Съединение, Котел, Ботунец, Кремиковци-Сеславци, Панчарево-Кокаляне, Волуяк и Рогош – Скутаре. Общият планиран ресурс е 605.8 млн. лв. (485 млн. лв. за сметка на Инструмента за възстановяване и устойчивост) с период на изпълнение 2021-2026 г.;

- **Инвестиция 2: Цифровизация за комплексно управление, контрол и ефективно използване на водите:** установяване на контрол на използваните количества на водите на национално ниво, подобряване на управлението на водите в количествен аспект и ефективното им използване, вкл. установяване на контрол за осигуряване на минимално допустим отток в реките, чрез цифровизация за комплексно управление на използването на водните ресурси. Общият планиран ресурс е 134.8 млн. лв. с период на изпълнение 2021-2025 г. ;

- **Инвестиция 3: Изграждане, развитие и оптимизация на цифровата TETPA система и радиорелейна мрежа:** изграждане на TETPA системата на МВР като единна радиокомуникационна система за осигуряване на комуникационна среда за управление, взаимодействие и координация на държавните структури, в т.ч. всички елементи на Единната спасителна система, на всички нива при опазване на обществения ред, противодействие на престъпността, оповестяване и защита на населението при бедствия и аварии, свързани със Закона за защита при бедствия и аварии; използването й като комуникационна среда за управление на елементите на Националната система за ранно предупреждение и оповестяване и разгръщане на потенциала на системата, с въвеждане на организационно-технически решения. Общият планиран ресурс е 150.6 млн. лв. с период на изпълнение 2021-2024 г.

<u>Стълб 4.Справедлива България</u>:

<u>1.Бизнес среда:</u>

Бюджет от 537.3 млн. лв., от които 466.6 млн. лв. за сметка на Механизма за възстановяване и устойчивост и 71.2 млн. лв. национално съфинансиране.

Планирани реформи и/или инвестиции за:

- Реформа на правната рамка на електронното правосъдие;
- Укрепване, доразвитие и надграждане на Единната информационна система на съдилищата;
- Доразвитие на информационните системи на съдилищата за достъп на граждани и юридически лица до е-услуги и е-правосъдие;
- Цифровизация на ключови съдопроизводствени процеси в системата на административното правораздаване;
- Повишаване на ефективността на разследванията на корупционните престъпления;
- Трансформация на съществуващата в Прокуратурата на Република България информационна и комуникационна инфраструктура в нов тип - отказоустойчива, резервирана, производителна и защитена;
- Подобряване на качеството и устойчивостта на политиките в сферата на сигурността и противодействието на корупцията;
- Разширяване на използването на алтернативни способи за разрешаване на спорове и въвеждане на медиация, задължителна по някои видове дела;
- Въвеждане на способи за алтернативно разрешаване на спорове (АРС) в съдебната система в България - пилотно въвеждане на задължителна съдебна медиация;
- Повишаване на ефективността на рамката за несъстоятелност и стабилизация;

- Цифрова реформа на българския строителен сектор;
- Подкрепа на пилотна фаза за въвеждане на строително информационното моделиране (CIM/BIM) в инвестиционното проектиране и строителството като основа за цифрова реформа на строителния сектор в България;
- Единна информационна система по устройство на територията, инвестиционно проектиране и разрешаване на строителството;
- Изграждане на национална схема за електронна идентификация и персонализацията ѝ в българските лични документи;
- Регистрова реформа за разгръщане потенциала на електронното управление за подобряване на бизнес средата;
- Дигитализиране на информационни масиви в администрацията, съдържащи регистрови данни и е-удостоверяване от регистри;
- Подобряване на рамката за управление на държавните предприятия;
- Подобряване на рамката за борба с изпирането на пари;
- Реформи в публичната администрация;
- Инструмент за по-добро стратегическо планиране и стратегическо управление на изпълнението;
- Обществени поръчки.

Инвестиции:

- **Инвестиция 1: Укрепване, доразвитие и надграждане на Единната информационна система на съдилищата:** разширяване на функционалностите на Единната информационна система на съдилищата (ЕИСС). Общият планиран ресурс е 27.5 млн. лв. с период на изпълнение 2021 – 2023 г.;

- **Инвестиция 2: Доразвитие на информационните системи на съдилищата за достъп на граждани и юридически лица до е-услуги и е-правосъдие:** доразвитие на Единния портал за електронно правосъдие с оглед усъвършенстване на основни дейности: извършване на удостоверителни изявления в електронна форма, извършване на процесуални действия в електронна форма, връчване на съобщения и призовки. Общият планиран ресурс е 1.3 млн. лв. с период на изпълнение 2021 – 2023 г.;

- **Инвестиция 3: Цифровизация на ключови съдопроизводствени процеси в системата на административното правораздаване:** изработване и внедряване на информационна система за цифровизация на преписките по административните дела и обмяна на информация между отделните административни съдилища, както и между тях и ВАС, с модули за осъществяване на електронно призоваване на страните по административните дела, за провеждане на дистанционни закрити съдебни заседания на съдебните състави, за провеждане на дистанционни открити съдебни заседания. Общият планиран ресурс е 8.6 млн. лв. с период на изпълнение 2021-2025 г.;

- **Инвестиция 4: Трансформация на съществуващата в Прокуратурата на Република България информационна и комуникационна инфраструктура в нов**

тип - отказоустойчива, резервирана, производителна и защитена: надграждане на информационната и комуникационна инфраструктура на Прокуратурата на Република България за адресиране по адекватен начин на специфичните й нужди в контекста на COVID-19 пандемията и предизвикателствата, свързани с киберсигурността. Общият планиран ресурс е 36 млн. лв. с период на изпълнение 2021-2023 г.;

- **Инвестиция 5: Подобряване на качеството и устойчивостта на политиките в сферата на сигурността и противодействието на корупцията:** подобряване на бизнес средата чрез създаване на предпоставки за повишаване на обществената сигурност и противодействие на корупцията. Предвидени са дейности за изграждане на Национална интелигентна система за сигурност с цел превенция и анализ на информация в сферата на обществената безопасност и надграждане на системата за превенция и противодействие на корупцията сред служителите на МВР и повишаване на прозрачността при обслужване на гражданите. Общият планиран ресурс е 128.8 млн. лв. с период на изпълнение 2021-2023 г.;

- **Инвестиция 6: Въвеждане на способи за алтернативно разрешаване на спорове в съдебната система в България - пилотно въвеждане на задължителна съдебна медиация:** въвеждане на задължителна съдебна медиация в производствата по граждански и търговски дела като средство за насърчаване на използването на алтернативни способи за разрешаване на спорове, намаляване натовареността на съдилищата и повишаване на ефективността в сферата на гражданското и търговското правораздаване. Реализацията на проекта е предвидена в две фази: (i) Въвеждане на задължителна съдебна медиация в пилотни съдилища, в които вече има функциониращи центрове за съдебна медиация (в градовете София, Варна, Пазарджик и Перник) и (ii) Създаване на 15 нови центъра по медиация към окръжните съдилища, в които няма такива, и разширяване на вече съществуващите 9 центъра, извън пилотните съдилища. Въвеждане на задължителната медиация във всички окръжни съдебни райони в България. Общият планиран ресурс е 1.5 млн. лв. с период на изпълнение 2021-2023 г.;

- **Инвестиция 7: Подкрепа на пилотна фаза за въвеждане на строително информационното моделиране (СИМ/BIM) в инвестиционното проектиране и строителството като основа за цифрова реформа на строителния сектор в България:** изграждане на национална цифрова платформа за строителството. Предвидените дейности включват провеждане на специализирани обучения, техническо обезпечаване за експерти от общинската, областна и държавна администрация, както и предоставяне на логистична подкрепа на МСП за прилагане на СИМ. В допълнение ще бъдат разработени проекти на нормативни и методически документи, необходими за провеждане на цифровата реформа в строителния сектор, както и 2 бр. учебни програми, свързани със СИМ, които ще бъдат предложени за включване в университетските програми. Общият планиран ресурс е 9.6 млн. лв., (от които 7.9 млн. лв. от Механизма за възстановяване и устойчивост, а останалите 1.6 млн.лв. -национално съфинансиране) с период на изпълнение 2021-2026 г.;

- **Инвестиция 8: Единна информационна система по устройство на територията, инвестиционно проектиране и разрешаване на строителството:** създаване на единна информационна система като платформа за предоставяне на електронни административни услуги по устройство на територията и разрешаване на строителството. Общият планиран ресурс е 3.5 млн. лв. (от които 3.4 млн. лв. от Механизма за възстановяване и устойчивост, а останалите 0.1 млн.лв. - национално съфинансиране) с период на изпълнение 2021-2025 г.;

- **Инвестиция 9: Изграждане на национална схема за електронна идентификация и персонализацията ѝ в българските лични документи:** изграждане на система за електронна идентификация и персонализацията ѝ в българските лични документи. Общият планиран ресурс е 192 млн. лв. (122.5 млн. лв. за сметка на Инструмента за възстановяване и устойчивост и 69.5 млн.лв. –национално съфинансиране) с период на изпълнение 2021-2023 г.;

- **Инвестиция 10: Дигитализиране на информационни масиви в администрацията, съдържащи регистрови данни и е-удостоверяване от регистри:** дигитализация на информационни масиви, съдържащи регистрови данни на ключови администрации – Агенцията по вписванията и Националния осигурителен институт, както и дигитализация на актовете за гражданско състояние, съхранявани от общинските администрации. За изпълнение целите на проекта, както и за бъдещи сходни инициативи на дигитализиране на по-малко значими регистри, ще бъде внедрена платформа за автоматизиране на процесите по дигитализация и последваща обработка, съхранение и управление на дигитализирана информация. Общият планиран ресурс е 127.5 млн. лв. с период на изпълнение 2021-2025 г.;

- **Инвестиция 11: Инструмент за по-добро стратегическо планиране и стратегическо управление на изпълнението:** Надграждане на информационната система „Мониторстат“ на Националния статистически институт в инструмент за стратегическо планиране, както и за мониторинг на изпълнението и отчетност на всички стратегически документи на централното правителство. Общият планиран ресурс е 1 млн. лв. с период на изпълнение 2021-2025 г.

2.Социално включване:

Бюджет от 963.8 млн. лв., от които 944.3 млн. лв. за сметка на Механизма за възстановяване и устойчивост и 19.6 млн. лв. национално съфинансиране.

Планирани реформи и/или инвестиции за:

- Усъвършенстване на цялостната система за социална подкрепа чрез приемане на Кодекс за социална подкрепа и подзаконова нормативна уредба;
- Продължаване на реформата в областта на социалните услуги;
- Продължаваща подкрепа за деинституционализация на грижата за възрастните хора и хората с увреждания;

- Лична мобилност и достъпност за хората с трайни увреждания;
- Развитие на регионален административен капацитет за модернизация на предприятията на социалната и солидарна икономика и въвеждане на индивидуализирани решения;
- Култура и творчески индустрии в България: изграждане на приобщаваща, международно конкурентна и устойчива екосистема;
- Дигитализация на музейни, библиотечни и аудиовизуални фондове.

Инвестиции:

- **Инвестиция 1: Продължаваща подкрепа за деинституционализация на грижата за възрастните хора и хората с увреждания:** изграждане и оборудване на нови социални и интегрирани здравно-социални услуги за резидентна грижа и съпътстващи специализирани и консултативни социални услуги за лица с увреждания, както извършване на строителни дейности и доставка на оборудване и обзавеждане с оглед реформиране на съществуващите домове за стари хора. Проектът има обособен компонент за повишаване на енергийната ефективност на социалната инфраструктура. Ще бъдат подкрепени 430 обекта от социалната инфраструктура в процеса на деинституционализация на услугите за дългосрочна грижа за възрастните хора и хората с увреждания, както и 1 200 социални услуги. Общият планиран ресурс е 753 млн. лв. с период на изпълнение 2021 – 2025 г.;

- **Инвестиция 2: Лична мобилност и достъпност за хората с трайни увреждания:** осигуряване на лична мобилност и достъпност за хора с трайни увреждания за тяхното социално приобщаване, като се отчитат и специфичните им потребности. Предвидено е предоставяне на висококачествени и високотехнологични помощни технически средства, в т.ч. специализирани софтуерни програми, електронни технически средства за компенсация на сетивен дефицит, адаптирани моторни превозни средства, технически и медицински устройства и други подобни средства и приспособления, съобразно специфичните нужди на хората с трайни увреждания, както и за създаване на достъпна среда, свързана с мобилността и свободното им придвижване. Общият планиран ресурс е 24 млн. лв. с период на изпълнение 2021 – 2023 г;

- **Инвестиция 3: Развитие на регионален административен капацитет за модернизация на предприятията на социалната и солидарна икономика и въвеждане на индивидуализирани решения:** разширяване и модернизиране на възможностите за подкрепа на субектите на социалната и солидарна икономика чрез реформиране на политиката и прилагане на индивидуализиран подход спрямо потребностите на всеки отделен субект на социалната и солидарна икономика чрез създаване на фокус-точки с териториално покритие в шестте региона на страната. Проектът предвижда обследване на поне 200 социални предприятия за възможност за дигитализиране на работните им процеси и подпомагане на осъществяването на изведените препоръки в поне 100 от тях, както и провеждане на обучения за работниците в тях във връзка с въведените

цифрови решения. Общият планиран ресурс е 23.3 млн. лв. с период на изпълнение 2021 – 2024 г.;

- **Инвестиция 4: Култура и творчески индустрии в България: изграждане на приобщаваща, международно конкурентна и устойчива екосистема:** реформиране на публичните разходи за култура, както и обособяване на 3 разходни програми „Подкрепа за европейско културно сътрудничество“, „Подкрепа за развитие и достъп на публиката“ и „Ново поколение местни политики за култура“, финансиращи на конкурентен принцип културен продукт и съдържание. Предвидена е нарочна дейност за повишаване на административния капацитет в служителите на администрацията и повишаване на уменията и компетенциите в контекста на цифровия преход – за представителите на културата и творческите индустрии. Общият планиран ресурс е 96.8 млн. лв. (77.2 млн. лв. за сметка на Инструмента за възстановяване и устойчивост) с период на изпълнение 2021 – 2024 г.;

- **Инвестиция 5: Дигитализация на музейни, библиотечни и аудиовизуални фондове:** цялостно реформиране на политиките на държавата по дигитализиране, опазване и съхранение на културното наследство и свободен достъп на всички заинтересовани страни до културното богатство на страната, на равни начала и без ограничение. Ще се въведат единни стандарти за дигитализиране на фондовете на музеите, библиотеките, Българската национална филмотека (БНФ), Българската национална телевизия (БНТ) и Българското национално радио (БНР); ще се създаде единна методология за осъществяване на процеса по дигитализация на национално ниво, с която да се въведе единен координиран подход с централизиран контрол; ще се създаде единна електронна платформа, която да съхранява в дигитална форма културното наследство на страната и която да бъде инсталирана върху Държавния хибриден частен облак. Ще бъде цифровизирана част от фондовете, съхранявани в музейната и библиотечна мрежа в страната, както и аудиовизуалните фондове на БНФ, БНТ и БНР. Общият планиран ресурс е 66.7 млн. лв. с период на изпълнение 2021 – 2026 г.

3.Здравеопазване:

Бюджет от 675 млн. лв., изцяло за сметка на Механизма за възстановяване и устойчивост.

Планирани реформи и/или инвестиции за:

- Актуализиране на стратегическата рамка на сектор Здравеопазване;
- Цялостно внедряване на Национална здравно информационна система;
- Създаване на механизми за привличане и задържане на кадри в системата на здравеопазването и професионалната им реализация в определени райони на страната;
- Модернизация на материалната база и въвеждане на иновативни технологии за лечение на населението на опорни държавни и общински лечебни заведения;

- Развитие на интервенционалната неврорентгенология;
- Модернизация и развитие на психиатричната помощ;
- Създаване на национален регистър (база данни) за превенция и проследяване на онкологични заболявания;
- Развитие на националната система за спешни повиквания с единен европейски номер 112.

Инвестиции:

- **Инвестиция 1: Модернизация на материалната база и въвеждане на иновативни технологии за лечение на населението на опорни държавни и общински лечебни заведения:** модернизация и обновяване на материално-техническата база. Общият планиран ресурс е 579.4 млн. лв. с период на изпълнение 2021-2024 г.;

- **Инвестиция 2: Развитие на интервенционалната неврорентгенология:** развитие на интервенционалната неврорентгенология в страната чрез оборудване на обучителен център в Университетска многопрофилна болница за активно лечение (УМБАЛ) Св. Иван Рилски ЕАД и провеждане на пилотни обучения за медицинските специалисти в страната. Общият планиран ресурс е 6.4 млн. лв. с период на изпълнение 2021-2023 г.;

- **Инвестиция 3: Модернизация и развитие на психиатричната помощ:** подобряване на материално-техническата база в структурите от системата на психиатричната помощ за предоставяне на качествена здравна услуга, осигуряване на съвременни възможности за лечение и рехабилитация на пациентите, както и за развитие на възможностите за приобщаването им към обществото. Ще бъдат обхванати съществуващите в страната 11 държавни психиатрични болници, 12 центъра за психично здраве и 21 психиатрични клиники и отделения към многопрофилни болници, които имат обща леглова база от около 4 000 легла. Общият планиран ресурс е 28.5 млн. лв. с период на изпълнение 2021-2024 г.;

- **Инвестиция 4: Създаване на национален регистър (база данни) за превенция и проследяване на онкологични заболявания:** създаване на национален регистър (база данни) за превенция и проследяване на онкологични заболявания, анализ и превенция на рисковите фактори и включване на България към общоевропейски център за борба с рака. Общият планиран ресурс е 4 млн. лв. с период на изпълнение 2021-2024 г.;

- **Инвестиция 5: Развитие на националната система за спешни повиквания с единен европейски номер 112:** осигуряване на качествена европейска услуга за оказване съдействие на гражданите при необходимост от помощ и повишаване обхвата на предоставяната услуга в съответствие с напредъка и развитието на технологиите, чрез създаване на развиваща се единна комуникационно-информационна платформа, гарант за сигурност и доверие на гражданите към единния европейски номер 112. Ще бъдат изградени центрове за комуникации

от ново поколение (Next Generation 112), свързани в електронна съобщителна мрежа с пакетна комутация (Packet Switching PS), осигуряване на широколентов обмен на информация в мрежата на Националната система 112 (видео, данни, глас и текст в реално време) и надграждане на системите с нови и съвременни услуги. Общият планиран ресурс е 56.7 млн. лв. с период на изпълнение 2021-2023 г.

Изпълнение на Плана и административни механизми:

1.Изпълнение на Плана:

Изпълнението на проектите, финансирани от МВУ, се регулира от Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор и произтичащите от него наредби и указания, чийто разпоредби се прилагат както за публичните разходи, финансирани от държавния бюджет, така и за средствата от ЕС.

Изпълнението на конкретните инвестиции/проекти по МВУ се осъществява от крайните получатели (КП), които подписват споразумение с Министерството на финансите и отговарят за:

- Прилагането на писмени политики и процедури с цел да се осигури разумна увереност, че финансовите интереси на ЕС и Българската държава са защитени и че целите на инвестициите/проектите ще бъдат постигнати;

- Управление на рисковете за постигане на горните цели чрез адекватно разделение на отговорностите по изпълнение на проекта и подходящи превантивни, разкриващи и/или коригиращи контролни дейности;

- Създават организация за изпълнение на всички изисквания от споразумението и от детайлното описание на системата за управление и контрол (СУК), като прилагат включените в СУК контролни листове (КЛ) за проверка на обществени

поръчки, за проверка на финансов и технически напредък и за проверка на място (КЛ синтезирано представят елементите, обект на последващ контрол и одит);

- Създават/определят екип за изпълнение на проекта (очаква се КП да имат създадени звена, тъй като до момента са изпълнявали проекти, като извършат оценка дали тези звена имат достатъчно капацитет, предвид новите дейности);

- Осъществяват контрол върху изпълнителите с оглед качествено и в срок изпълнение съгласно сключените договори. Тази дейност също се документира в съответен КЛ;

- Представят отчет по образец (финансово-технически отчет), включващ декларативна част, която потвърждава изпълнението на всички ангажименти в споразумението; идентифицирани рискове и предприети действия за преодоляването им; дейности за отстраняване на пропуски и недостатъци, идентифицирани в рамките на проверки на място или от одитни и контролни органи. В случай на забава при изпълнението на одобрения план- график за изпълнение на етапите и целите на инвестицията задължително се представя информация за причините, потенциалните рискове, както и възможностите за преодоляване на закъснението при изпълнението;
- Регулярно попълват информация в Информационната система за МВУ (ИС за МВУ) относно: сключени договори с изпълнители, разходооправдателни и платежни документи, документи, доказващи изпълнение – сертификати, актове и др. в зависимост от спецификата на интервенцията, и прогноза за плащане;
- Осигуряват аналитична счетоводна отчетност за всички разходи и извършени плащания по проекта, за произтичащите от тях вземания и задължения, както и съпоставимост с финансовата информация, която се посочва във финансово-техническия отчет. Аналитична отчетност се прилага и при финансиране на дейности, извършвани в изпълнение на проекта със собствени средства или от друг източник;
- Осигуряват достъп до документи и на мястото на изпълнение на инвестицията на национални и европейски контролни и одитни орган.

2.Административни механизми:

Координацията по въпросите, свързани с участието на Република България в МВУ на Европейския съюз, да се осъществява съвместно от заместник министър-председателя и министъра на финансите.

Дирекция „Национален фонд“ в Министерството на финансите е определена за координиращо звено за изпълнението и контрола на ПВУ. Дирекцията отговаря за подготовка на системата за управление и контрол на Механизма, както и за подаване на заявление за плащане към ЕК. Дирекцията е и отговорна структура и в етапа на бюджетирането на средствата по МВУ, плащането и контрола с оглед защита на финансовите интереси на ЕС и извършването на проверки (включително на място). Участва при разработването на договорите за финансиране, програмните документи и приложимата нормативна уредба.

Дирекция „Централно координационно звено“ в администрацията на Министерския съвет отговаря за разработването на ПВУ, програмните документи, включително разпределението на средствата по Механизма, изработване на нормативната база и приложими правила, и съответно в изменението им.

Дирекция „Икономическа и финансова политика“ в Министерството на финансите участва в процеса по разработване и изменение на програмните документи, споразумението за финансиране, договорите за финансиране, отчитане на напредъка и приключването на Механизма.

Изпълнителна агенция „Одит на средствата от ЕС“ към министъра на финансите е структурата, която ще извършва одитната дейност по Механизма с цел осигуряване на увереност относно надеждността на данните за изпълнение на индикаторите и на начина на тяхното събиране, както и увереност, че при изпълнението е гарантирано недопускането на двойно финансиране, на измами, корупция и на конфликт на интереси и е спазен принципа за добро финансово управление.

Ресорните министерства и ведомства (Министерство на икономиката, Министерство на енергетиката, Министерство на околната среда и водите, Министерство на регионалното развитие и благоустройството, Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията, Министерство на вътрешните работи, Министерство на земеделието, храните и горите, Министерство на правосъдието, Министерство на здравеопазването, Министерство на труда и социалната политика, Министерство на образованието и науката, Министерство на културата, Държавна агенция „Електронно управление“, Държавна агенция за научни изследвания и иновации (ДАНИИ) и Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата“) участват в етапа на изпълнение на МВУ. В зависимост от това дали изпълняват проектите самостоятелно, извършват подбор на финални получатели или са ангажирани с изпълнение на реформите в съответната област като първостепенен разпоредител с бюджет на краен получател те са ангажирани с изпълнение/контрол/проследяване на изпълнението на проектите, финансирани по МВУ.

Ресорните министерства с отговорност за подбор на проекти и контрол върху финални получатели са структури, които изпълняват функциите на управляващ орган на оперативна програма за програмен период 2014-2020 г. или конкретен бенефициент на оперативна програма с изградени системи за управление и надежден капацитет.

3. Извършване на плащания към КП:

Плащанията към крайните получатели ще се извършват от дирекция „Национален фонд“ за разходи, обосновани от крайния получател с разходооправдателни документи или други документи с еквивалентна стойност по проекта, както следва:

- Плащанията се изпълняват от десетразрядния код на крайния получател на основание постъпило платежно нареждане в СЕБРА за дължими разходи по проекта от крайния получател, или за възстановяване на вече извършени

разходи от крайния получател по проекта със собствени средства. За всеки платежен документ КП трябва да е осигурил законосъобразен разходооправдателен документ в ИС за МВУ, чието наличие може да бъде проверено от ДНФ. В случаите на СНД плащанията се извършват към крайните получатели на основание разходооправдателен документ по сключените договори с крайни получатели, за които КП трябва да е осигурил разходооправдателен документ в ИС за МВУ, чието наличие се гарантира от СНД;

- Окончателното плащане е последното плащане по проекта, обосновано от крайния получател с разходооправдателни документи или други документи с еквивалентна стойност по проекта, с което се приключват плащанията по проекта без да се надхвърля последния актуален бюджет (размер на финансирането) по сключеното споразумение с Министерството на финансите или по договор с КП, сключен от СНД. В случай, че при формалната проверка се установи, че бюджетът е надхвърлен, окончателното плащане се изпълнява частично или се отказва на това основание;
- Предпоставка за извършване на плащане е наличие на информация в ИС за МВУ, включваща разходооправдателни документи или други документи с еквивалентна стойност по проекта/инвестицията и тяхната връзка за изпълнение на конкретен договор/дейност по същия проект/инвестиция;
- Постъпилите платежни нареждания от крайните получатели ще се обработват и изпълняват 2 пъти седмично. При установяване на технически грешки в хода на формален контрол на платежните нареждания, крайният получател незабавно се информира за уточняване на несъответствието и извършване/отменяне на плащането. В случай на обоснована необходимост постъпили платежни могат да се изпълняват и в по-кратък срок;
- Крайният получател включва информация за всички извършени плащания по проекта/инвестицията, които изпълнява, в рамките на съответното тримесечие, както и за напредъка на изпълнение на дейностите по проекта/инвестицията, включително етапите и целите във финансово-техническия отчет. Сроковете и редът за предоставяне на финансово- техническия отчет се определят в споразумението, сключено между МФ и КП или между МФ и СНД;

- В случай на възстановени суми (нереализирани преводи) поради технически грешки, корекционни операции ще се извършват през следващия месец, освен в случаите на спешна необходимост;
- Крайните получатели осигуряват пълна одитна следа за извършените разходи по проектите, като осигуряват всички разходооправдателни документи и документи, доказващи изпълнението, в ИС – МВУ своевременно;
- Крайните получатели въвеждат в ИС прогноза за предстоящите през текущия месец и следващите 2 месеца плащания, която се актуализира до 10-то число на месеца.

4. Комуникация:

Комуникацията по време на изпълнението на проектите ще се осъществява основно чрез ИС за МВУ.

Информация за изпълнение на проектите, включени в Плана за възстановяване и устойчивост, ще бъде публикувана регулярно и достъпна на:

- Интернет страницата на Министерството на финансите https://www.minfin.bg/ . На страницата ще има и бутон за подаване на сигнали за корупция, измама, конфликт на интереси и двойно финансиране.
- Публичния модул на ИС-МВУ.
- Интернет портала на Министерския съвет https://www.nextgeneration.bg/ , в който е отделена специална секция на ПВУ.

Финансов ресурс:

Представените в таблицата по-долу данни, са на база изчисления на НСОРБ за финансовия ресурс на Плана, представени към описанието на отделните му стълбове:

Стълб	Общ бюджет (в млн. лв.)
Стълб 1: Иновативна България, в т.ч.:	**4 506.5**
1. Образование и умения:	**1 596.5***
Създаване на национална STEM среда за умения на утрешния ден	**552.4**
Модернизиране на образователните институции за по-привлекателна и качествена среда за учене и иновации	**604.6**
Обучения за цифрови умения и изграждане на национална онлайн платформа за обучение на възрастни	**379.5**
Изграждане на центрове за личностно развитие на ученици и младежи в подкрепа на устойчивото възстановяване на общините	**60**
2.Научни изследвания и иновации:	**363.2**
Програма за ускоряване на икономическото възстановяване и трансформация чрез наука и иновации	**315.8**

Повишаване на иновационния капацитет на Българската академия на науките в сферата на зелените и цифровите технологии	**47.4**
3.Интелигентна индустрия:	**2 546.8***
Програма за публична подкрепа за развитие на индустриални паркове и подобряване на инфраструктурната им свързаност	**836.5**
Програма за икономическа трансформация	**1 710.3**
Стълб 2: Зелена България, в т.ч.:	**4 604.9**
1. Нисковъглеродна икономика:	**3 700.8***
Енергийна ефективност в сграден фонд	**2 093.6***
Програма за финансиране на единични мерки за енергийна ефективност в еднофамилни сгради и многофамилни сгради, които не са свързани към топлопреносни и газопреносни мрежи	**32**
Енергийно ефективни общински системи за външно изкуствено осветление	**352.3**
Дигитална трансформация и развитие на информационните системи и системите реално време на ЕСО в условията на нисковъглеродна икономика	**511**
Проектиране, изграждане и въвеждане в експлоатация на инфраструктура за пренос на водород и нисковъглеродни газообразни горива за захранване на електроцентрали и други потребители във въглищни региони в Р България	**477.2**
Схема за подпомагане на пилотни проекти за производство на зелен водород и биогаз	**234.7**

2.Биоразнообразие:	**32.3**
Интегриране на екосистемния подход и прилагане на решения базирани на природата в опазването на защитените зони от мрежата Натура 2000	**32.3**
3. Устойчиво селско стопанство:	**871.8***
Реконструкция, възстановяване и модернизация на държавния хидромелиоративен фонд в Република България за устойчиво управление на водите и адаптиране към климатичните промени	**847.9**
Дигитализация на процесите от фермата до трапезата	**23.9**
Стълб 3. Свързана България, в т.ч.:	**3 701.6**
1. Цифрова свързаност:	**1 005.1**
Широкомащабно разгръщане на цифрова инфраструктура	**1 005.1**
2. Транспортна свързаност:	**1 805.3***
Цифровизация в железопътния транспорт чрез модернизация на системите за безопасност и енергийната ефективност по жп направления от основната и широко обхватната TEN-T мрежа	**266.4**
Преустройство и рехабилитация на ключови гарови комплекси и изграждане на интермодален терминал – Горна Оряховица	**78.7**
Модернизация на тягови подстанции и секционни постове по протежение на основната и широко обхватната TEN-T мрежа, с изграждане на система за телеуправление и телесигнализация SCADA	**273.2**

Осигуряване на устойчива транспортна свързаност и услуга чрез закупуване на енергийно ефективен и комфортен подвижен ж.п. състав	**312.1**
Подобряване на безопасността на движение по пътищата в Република България чрез създаване на условия за устойчиво управление на пътната безопасност	**12**
Осигуряване на устойчива транспортна свързаност чрез изграждане на участъци от Линия 3 на метрото в гр. София	**762.9**
Подкрепа за устойчива градска мобилност чрез мерки за развитие на екологични, безопасни, функционални и енергийно ефективни транспортни системи	**100**
3. Местно развитие:	**891.2**
Програма за изграждане/доизграждане/ реконструкция на водоснабдителни и канализационни системи, вкл. и пречиствателни станции за отпадъчни води за агломерациите между 2 000 и 10 000 е.ж.	**605.8**
Цифровизация за комплексно управление, контрол и ефективно използване на водите	**134.8**
Изграждане, развитие и оптимизация на цифровата TETPA система и радиорелейна мрежа	**150.6**
Стълб 4. Справедлива България, в т.ч.:	**2 176.1**
1. Бизнес среда:	**537.3***
Укрепване, доразвитие и надграждане на Единната информационна система на съдилищата	**27.5**

Доразвитие на информационните системи на съдилищата за достъп на граждани и юридически лица до е-услуги и е-правосъдие	**1.3**
Цифровизация на ключови съдопроизводствени процеси в системата на административното правораздаване	**8.6**
Трансформация на съществуващата в Прокуратурата на Република България информационна и комуникационна инфраструктура в нов тип - отказоустойчива, резервирана, производителна и защитена	**36**
Подобряване на качеството и устойчивостта на политиките в сферата на сигурността и противодействието на корупцията	**128.8**
Въвеждане на способи за алтернативно разрешаване на спорове в съдебната система в България - пилотно въвеждане на задължителна съдебна медиация	**1.5**
Подкрепа на пилотна фаза за въвеждане на строително информационното моделиране (CIM/BIM) в инвестиционното проектиране и строителството като основа за цифрова реформа на строителния сектор в България	**9.6**
Единна информационна система по устройство на територията, инвестиционно проектиране и разрешаване на строителството	**3.5**
Изграждане на национална схема за електронна идентификация и персонализацията ѝ в българските лични документи	**192**
Дигитализиране на информационни масиви в администрацията, съдържащи регистрови данни и е-удостоверяване от регистри	**127.5**

Инструмент за по-добро стратегическо планиране и стратегическо управление на изпълнението	**1**
2. Социално включване:	**963.8***
Продължаваща подкрепа за деинституционализация на грижата за възрастните хора и хората с увреждания	**753**
Лична мобилност и достъпност за хората с трайни увреждания	**24**
Развитие на регионален административен капацитет за модернизация на предприятията на социалната и солидарна икономика и въвеждане на индивидуализирани решения	**23.3**
Култура и творчески индустрии в България: изграждане на приобщаваща, международно конкурентна и устойчива екосистема	**96.8**
Дигитализация на музейни, библиотечни и аудиовизуални фондове	**66.7**
3. Здравеопазване:	**675***
Модернизация на материалната база и въвеждане на иновативни технологии за лечение на населението на опорни държавни и общински лечебни заведения	**579.4**
Развитие на интервенционалната неврорентгенология	**6.4**
Модернизация и развитие на психиатричната помощ	**28.5**
Създаване на национален регистър (база данни) за превенция и проследяване на онкологични заболявания	**4**

Развитие на националната система за спешни повиквания с единен европейски номер 112	**56.7**
ОБЩО	**14 989.1**

<u>Забележка:</u>

**Съгласно изчисленията, са налице несъответствия със средствата, цитирани в проекта на документа.*